

TEOLOGIJA TELESA

za mlade

Učbenik

Jason & Crystalina Evert
in
Brian Butler

DRUŽINA

online **EMANUEL**

Naslov knjige: Teologija telesa za mlade – Učbenik
Naslov izvirnika: Theology of the Body for Teens – Workbook

Avtorji besedila: Brian Butler, Crystalina Evert, Jason Evert

© izvirnika: Ascension Press, LLC, 2006
© za slovensko izdajo: Emanuel d.o.o. in Družina d. o. o.

Imprimatur za Teologijo telesa za mlade (učbenik in priročnik) je Slovenska škofovska konferenca podelila 17. julija 2012, prot. št. 115/12.

Prevod: Eva Markovič, Irena Modrijan, Ana Vogrinčič
Uredniško delo: Katarina Šimenc, Matjaž Venta
Lektoriranje: Ana Pavlek
Oblikovanje naslovnice: Družina d. o. o.
Fotografija na naslovnici: Tamino Petelinšek
Grafična priprava: Melita Rak

Izdali in založili: založbi Emanuel d. o. o. in Družina d. o. o.
Za založbo Emanuel: Katarina Šimenc
Za založbo Družina: Tone Rode

Naklada: 500 izvodov
Tiskano v Sloveniji

Ljubljana, 2012

Večina fotografij v knjigi je iz izvirnika. Avtorji novih fotografij: Tatjana Splichal (na straneh 8, 12, 67, 85, 136, 143, 161, 151); Tamino Petelinšek (na strani 45); Fotolia (na straneh 32, 38, 72); Shutterstock (na strani 2).

Prepovedano je vsakršno kopiranje, prepisovanje ali razmnoževanje gradiv iz učbenika in priročnika *Teologija telesa za mlade* brez pisnega dovoljenja založb Emanuel ali Družina.

Vse informacije o knjigah založbe Družina najdete na spletni strani: www.druzina.si.
Vse informacije o knjigah založbe Emanuel najdete na spletni strani: <http://zalozba-emanuel.si>.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-1:613.88(02.053.2)
27-447(02.053.2)

EVERT, Jason
Teologija telesa : za mlade. Učbenik / Jason & Crystalina Evert in Brian Butler ; [prevod Eva Markovič, Irena Modrijan, Ana Vogrinčič]. - Ljubljana : Družina : Emanuel, 2012

Prevod dela: Theology of the body for teens. Workbook

ISBN 978-961-222-919-1 (Družina)

1. Evert, Crystalina 2. Butler, Brian, teolog
262923520

*Knjigo posvečamo Janezu Pavlu II.
(upamo si reči »Janezu Pavlu Velikemu«).*

*On je naš junak ne samo zato
ker nas je naučil teologijo telesa, temveč zato
ker nam je pokazal, kako naj jo živimo.*

*Hvaležni smo Bogu zanj,
da je ostal zvest svoji poklicanosti in
tudi danes nenehno prosi za nas.*

ZAHVALE

Zahvaljujemo se vsem, ki so nas podpirali in spodbujali pri pripravi tega projekta. V prvi vrsti so to:

- Naši **sozakonci**. Potrpežljivo so spremljali nastajanje tega projekta in nas vseskozi podpirali s svojo čudovito ljubeznijo, ki nam vsak dan znova razodeva Kristusa.
- **Mark Hart**. Bil nam je v veliko pomoč pri tem projektu. Cenimo njegov humor in sposobnost prelivanja razumskega razumevanja vsebin v srca mladih.
- **Siobhan McCarthy Nye**. Hvaležni smo za njen vpogled, navdihe in potrpežljivost pri razvijanju vizije. Ves čas je skrbela za to, da smo ostali osredotočeni na pristnost ženske narave.
- **Matthew Pinto**. Vodil je izvedbo projekta. Hvala vsem zaposlenim pri založbi Ascension Press za zgled prijetnega in predanega dela ter pripravljenost na pomoč.
- **Christopher West**. Nam in mnogim drugim je pomagal bolje razumeti in ceniti teologijo telesa. Še posebej smo mu hvaležni za njegov strokovni doprinos k projektu.
- **Randy Hernandez**. Z iskrenimi nasveti nam je pomagala, da smo oblikovali realističen in dostopen program.
- Vsi sodelavci **Dumb Ox Productions, Inc.**. Spodbujali so nas in nam pomagali oznanjati Kristusa mladim zvesto, zavzeto in prepričljivo. Še posebej smo hvaležni Kelley in Courtneyju Brownu, ki sta poglobljeno preučila in ocenila številne osnutke, Jasonu Angelettu za zgled goreče zavzetosti za teologijo telesa in dragocena mnenja, Royu Petitfilsu za jasno izoblikovane ideje in spodbude, Chrisu Baglowu za teološko znanje in nenehno oporo in Lisi Butler, ki je učinkovito poskrbela za vsa administrativna dela in pri tem prekosila marsikatero dobro družinsko ženo in mamo.
- **Cory Hayes**. Cenimo njegov filozofski pristop in vesplošno dragocen prispevek k projektu.
- Naši **starši**. Vzgajali so nas v veri in nam nenehno izkazovali ljubezen ter dajali oporo.
- Vsi naši **sorodniki in prijatelji**. Podpirali so nas z molitvijo in s spodbudami.
- **Sveta Trojica**. Ustvarila nas je, odrešila in nas posvečuje. Slava bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, kakor je bilo na začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

VSEBINA

Uvod	1
Prvo poglavje – Ustvarjeni za ljubezen	5
Drugo poglavje – Opredelitev ljubezni: dajanje proti izrabljanju	19
Tretje poglavje – Golota brez sramu	37
Četrto poglavje – Upanje in odrešenje v Kristusu	51
Peto poglavje – Resnica in svoboda	67
Šesto poglavje – Govorica telesa	81
Sedmo poglavje – Svobodna, popolna, zvesta, rodovitna	95
Osmo poglavje – Zakon	111
Deveto poglavje – Celibat in redovno življenje	127
Deseto poglavje – Odkrivanje poklicanosti	143
Enajsto poglavje – S čistimi mislimi na skupni poti proti cilju	159
Dvanajsto poglavje – Živeti dobro (in svobodno!)	179
Dodatki	193
O avtorjih	202
Opombe	203
Priporočeni viri	205
Molitve	207

UVOD

Že na začetku drugega letnika srednje šole je Matej v telovadnici dijaškega naselja opazil Tino. Čeprav tistega popoldneva ni imel priložnosti, da bi jo spoznal, je nestrpno čakal trenutek, ko ju bo nekdo predstavil. Občasno jo je srečeval in se spraševal, kdo je in ali ima fanta. Kadarkoli jo je v dijaškem naselju srečal, je v njegovem grlu nastal cmok, tako da se je moral zavestno potruditi, da se ni spotaknil ali se zaletel vsakič, ko je šla mimo.

Matejev veliki dan je prišel, ko je opazil, da nekaj njegovih prijateljev sedi s Tino v šolski jedilnici. Pretvarjal se je, da jo komaj opazi, prisedel k prijateljem in se prvič v življenju izkazal z brezhibnim, olikanim vedenjem za mizo: za spremembo je med jedjo zaprl usta. Očitno je nanjo naredil vtis, kajti od takrat se mu je nasmehnila vsakič, ko sta se srečala, in ga pozdravila s prijateljskim »Živjo«.

Jeseni v tretjem letniku sta Matej in Tina skupaj začela obiskovati pouk zgodovine in njuno poznanstvo je preraslo v prijateljstvo. Skupaj sta se začela učiti in ni trajalo dolgo, ko je njuna medsebojna privlačnost postala očitna. Pogovarjala sta se po telefonu, si pozno v noč pošiljala sporočila in se v šoli ter na družabnih večerih družila s skupnimi prijatelji. Tina je Matejevo omarico prelepila s čestitkami, ko je bil izbran za kapetana šolskega nogometnega moštva. In Matej je skupaj z njeno družino sedel v prvi vrsti, ko je Tina v šolski igri igrala glavno vlogo.

Skupaj sta šla na šolski zimski ples in ob koncu tretjega letnika sta bila nerazdružljiva. Kmalu so se v njunih srcih začele pojavljati misli o tem, da bi bila skupaj »za vedno«, in njuna zveza je zaznamovala celo pogovore o tem, kam bosta šla študirat. Medtem ko sta se čustveno, miselno in duhovno zbliževala, sta si zaželela, da bi se zbližala tudi telesno. Pri učenju pozno v noč sta pogosto izgubila zanimanje za učbenike in se namesto za mizo znašla na kavču.

Od časa do časa sta šla »predaleč«, čemur je sledil »pogovor«, v katerem sta se strinjala, da morata stvari upočasniti. A zdelo se je, da več, kot o tem govorita, pogosteje se znajdetaj v situacijah, za katere sta se dogovorila, da se jih bosta izogibala.

Matej je opazil, da mu med poukom misli pogosto odta-vajo k temu, kar sta počela prejšnji večer, in k temu, kar se lahko zgodi prihodnji vikend. Kadar sta bila sama, je Tini pogosto začel izkazovati nežnost, pri tem pa se je zavedal, da nekaj ni v redu. Po enem izmed posebno napetih večerov, je prijatelju poslal elektronsko sporočilo, v katerem mu je opisal svoje občutke krivde. »Včasih se potem počutim, kot bi ji nekaj jema. Saj vem, da ji ne, saj je nikoli nisem v nič prisilil. Vseeno pa imam občutek, da ona ni vedno za, preden začneva. Zato pač vztrajam, dokler si ne želi tudi ona.«

Matej ni vedel, da slaba vest muči tudi Tino. Doma so jo vzgajili, naj išče »pravo ljubezen«, nikoli pa ji niso povedali, kako naj jo najde. Tina je nekoč vprašala starejšo sestro, kako bo vedela, da je našla pravo ljubezen. »Boš že vedela,« je bil ves odgovor, ki ga je dobila. Zdaj si je bila z Matejem resnično blizu, zdelo se ji je, da ga morda celo ljubi, ni pa vedela, kako naj to izrazi. Všeč ji je bil občutek bližine, hkrati pa se je bala, da je telesni del postal središče njune zveze. O tem je govorila z nekaj prijateljicami, ki so ji povedale, da je vse v redu, dokler se z Matejem ljubita. A to je ni povsem prepričalo. Neko noč, potem ko sta »šla predaleč«, je Tina Mateja na glas vprašala, ali jo ima res rad ali ga zanima samo njeno telo. Oba sta se počutila razcepljena med užitek, ki sta si ga želeli njuni telesi, in nedolžnostjo, ki jo je njuna zveza izgubljala.

Stvar je bila še težja, ker je Matej odraščal v družini, kjer je o spolnosti dobil en sam nasvet: »Tega ne počni.« Potem ko je že nekaj mesecev hodil s Tino, je Matej sam pri sebi pogosto razmišljal: »Kaj naj torej napravim z vsemi temi željami, če se še več let ne bom poročil? Naj se pretvarjam, da jih ni?«

Odgovora ni dobil. Naučili so ga upoštevati pravila, niso pa mu povedali razloga zanje. Zaradi tega je omejitve občutil kot breme. Potlačiti svojo spolnost se mu je zdelo nezdravo (da ne omenjamo – nemogoče), zato se je začel spraševati, kako nam je Bog lahko naprtil tako nepravilna pravila. Hkrati pa je čutil, da njegovo poželenje začne-

Četrto

poglavje

Upanje in odrešenje v Kristus

S padcem so naši prastarši (Adam in Eva – **izvirna človeka**) postavili sebe pred Boga, s čimer se je začelo obdobje **zgodovinskega človeka**, obdobje človeške zgodovine med padcem in koncem dni. Naš svet je namesto popolnega miru in rajске sreče poln bolečine in trpljenja. A če je satanov namen lagati, uničevati in ločevati, je božji načrt v nasprotju z njim poln ljubezni in obnavljanja. Vse to se je dovršilo v edinem Božjem Sinu Jezusu, ki je pot, resnica in življenje in ki je bil poslan, da reši svet uničenja in smrti, ki ju je prinesel izvirni greh. Tako kot je Jezus na velikonočno jutro vstal od mrtvih, tako Bog prinaša novo življenje ljudem, zakonom in družinam, ki so videti duhovno mrtvi.

Z Jezusom Kristusom nam Bog podarja upanje in odrešenje, ki se nam pogosto zdita nemogoča. Jezus je greh obrnil na glavo in ga premagal. V nasprotju s tem, kar nam včasih dopoveduje družba, je življenje s Kristusom življenje v polnosti. Za razliko od greha in zmote, ki nam obljubljata vse, prinašata pa smrt, nam Bog podarja priložnost za popoln mir in srečo.

Bog si želi tudi, da bi prišli v nebesa. Jezus kot naš odrešenik je hkrati vabilo in vstopnica, da lahko pridemo tja. V bistvu se nam je s svojo žrtvijo popolnoma daroval, da bi lahko uživali v popolni zvezi z njim v nebesih – v čudoviti poroki in popolni ljubezni med Kristusom in njegovo Cerkvijo. Gre za življenje **eshatološkega človeka**, zaradi česar smo bili tudi ustvarjeni.

UVODNA MOLITEV

Voditelj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

Prva možnost

Voditelj ali bralec 1 prebere Rim 8,14–15:

»Kajti vsi, ki se dajo voditi Božjemu Duhu, so Božji sinovi. Saj niste prejeli duha suženjstva, da bi spet zapadli v strah, ampak ste prejeli duha posinovljenja, v katerem kličemo: 'Aba, Oče!'«

Voditelj ali bralec 2: Aba, ljubeči Oče, ustvaril si nas zase in nas poklical k sebi. Osvobodil si nas na najbolj mogočen način in tvoj Duh je nad nami. Prosimo te, nakloni nam milost, da ne bomo zavračali tvoje milosti. Naj ne zaidemo v temo, ampak ostajamo v tvoji luči, kjer so toplina, udobje, upanje, odrešenje in polnost ljubezni. Gospod, pomagaj nam, da bomo danes odprti za tvoje odpuščanje in tvojo milost, da bomo lahko začeli znova.

Vse to te prosimo, ko skupaj molimo: Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, in ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Sveti (npr. zavetnik vaše župnije), prosil za nas. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

Druga možnost

Voditelj ali bralec 1 prebere Raz 21,3–5:

»In zaslišal sem močen glas, ki je prišel od prestola in rekel: 'Glej, prebivališče Boga med ljudmi! In prebival bo z njimi, oni bodo njegova ljudstva in Bog sam bo z njimi, njihov Bog. In obrisal bo vse solze z njihovih oči in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Kajti prejšnje je minilo.' Tisti, ki je sedel na prestolu, pa je rekel: 'Glej, vse delam novo!' Rekel je tudi: 'Zapiši, kajti te besede so zanesljive in resnične!'«

Voditelj ali bralec 2: Jezus, prosimo te, pomagaj nam razumeti naš neskončni smisel, ki ga imamo kot tvoji sinovi in hčerke, da bomo živeli v novem življenju, ki ga podarjaš vsakemu od nas. Obnovi nam čistost in vero v vrednost samih sebe, da se bomo lahko približali cilju – večnemu življenju v tebi. Na tej poti nam pomagaj s sabo povabiti tudi druge, tako da jim bomo darovali tisto upanje, ki ga najdemo v tvoji čudoviti ljubezni. **Amen.**

Želiš ponoviti tretje poglavje? Poglej na naslednjo stran.

ZGODBA ZA ZAČETEK: Soba

V stanju med budnostjo in spancem sem se znašel v sobi. V njej ni bilo nič posebnega, razen ene stene, ki je bila prekrita s kartotekami, podobnimi tistim, ki so jih imeli včasih v knjižnicah in v katerih si lahko našel knjigo ali avtorja po abecednem vrstnem redu. A te kartoteke, ki so se raztezale od tal do stropa in jim ni bilo videti konca, so imele zelo različne naslove.

Peto.

poglavje

Resnica in svoboda

Svoboda je sposobnost *želeči in odločati se za dobro*. Pomeni sprejemati odgovornost za pristno ljubezen. To se bistveno razlikuje od splošnega pojmovanja, po katerem je svoboda to, da »lahko počnem, kar hočem in kadar hočem«. Včasih mislimo, da bomo bolj svobodni, če bomo sprejeli več odločitev. Če svobodo plitko omejimo zgolj na dovoljenje, da lahko počnemo, kar hočemo in kadar hočemo, spregledamo priložnost, da bi izkusili globlji pomen ljubezni, ki prinaša pravo svobodo. Seveda, vsi uživamo v neomejenih možnostih, vendar svobode ne moremo omejiti zgolj na čim več možnosti ali na odsotnost vsakršne meje. Prava svoboda namreč izvira iz tega, da prepoznamo resnico in se odločimo za življenje po njej – po Jezusu Kristusu, ki je sam Resnica (prim. Jn 14,6).

Da bi lahko doživeli resnično svobodo, si moramo zapomniti dve pomembni dejstvi: *kdo smo in h kakšnemu življenju smo poklicani*. Učili so nas, da smo otroci Boga, ustvarjeni po njegovi podobi, vendar kaj to pomeni? To pomeni, da smo ustvarjeni, da bi ljubili; ljubezen se vedno veseli resnice (prim. 1 Kor 13,6). Če to stvarnost poznamo in sprejmemo, nam lahko pomaga razumeti izvir naše svobode.

Na začetku sta se Adam in Eva odvrnila od resnice ter sprejela lažen pogled na svobodo. Tako sta padla v greh in s tem potegnili svet v krizo identitete, v kateri ne vemo več, za kaj smo bili ustvarjeni. Bog je obljubil, da bo svetu poslal odrešenika, ki nas bo osvobodil iz rok hudiča in njegovih prevar, s katerimi nas zasužnjuje (prim. 1 Mz 3,3–15). Kristus nam razodeva resnico o naši identiteti in nas osvobaja, da bi lahko izbrali njega, da bi izbrali življenje in ga imeli v izobilju (prim. Jn 10,10).

Šesto

poglavje

Govorica telesa

Bog nas je ustvaril tako, da ima telo svojo govorico. To pa pomeni tudi, da z dejanji svojega telesa – prav tako kakor z usti – lahko govorimo resnico ali laž. Čisto preproste kretnje, kot so denimo nasmeh, kimanje z glavo ali mahanje z roko, nekaj sporočajo, čeprav ne izrečemo nobene besede. Spolni odnos bi moral denimo izražati: »Popolnoma se ti dajem, in to samo tebi.«

V tem poglavju bomo raziskovali **govorico telesa** in pokazali, da je edini pravi jezik, ki bi ga telo moralo govoriti, **jezik ljubezni**, ki se veseli tega, da vedno govori resnico.

UVODNA MOLITEV

Voditelj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

(Prva možnost:)

Voditelj ali bralec 1 prebere Ef 4,22–25:

»Treba je, da odložite starega človeka, kakor je živel doslej in ki ga uničujejo blodna poželenja, da se prenovite v duhu svojega uma in oblečete novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in svetosti resnice. Zato opustite laž in govorite resnico vsak s svojim bližnjim, saj smo med seboj deli enega telesa.«

Voditelj ali bralec 2: Gospod Jezus, pomagaj nam, da se bomo uprli vsem skušnjavam, ki nam preprečujejo, da bi s svojimi usti, razumom, srcem in telesom govorili čisto resnico. Utrdi nas v svoji milosti, da bomo poštene v besedah in dejanju, s čistim srcem, ki sledi tebi. **Amen.**

(Druga možnost:)

Voditelj ali bralec 1 prebere Mt 5,33,37

»Dalje ste slišali, da je bilo starim rečeno: Ne prisegaj po krivem, izpolni pa Gospodu svoje prisege! Vaš govor naj bo 'da', 'da', 'ne', 'ne'; kar je več kot to, je od hudega.«

Voditelj ali bralec 2: Oče, zahvaljujemo se ti, da si poslal svojega Sina, ki nas je osvobodil. Pomagaj nam, da bomo prepoznali resnico in da jo bomo vedno izražali v besedah in dejanjih. Želimo biti svobodni. Pomagaj nam živeti v resnični svobodi. **Amen.**

Želiš ponoviti peto poglavje?

ZGODBA ZA ZAČETEK: Varljiva sla

Ko aljaški Eskim ugotovi, da se po njegovem ozemlju klati volk, mora zaščititi svoje črede in družino. Vendar volka ne napade neposredno, ampak za to, da bi ga ubil, uporabi njegovo slo. Najprej zakolje manjšega kozlička in njegovo kri polije po noževem rezilu. Potem pusti, da kri pri arktičnih temperaturah zamrzne. Ko je prvi sloj strjen, po rezilu polije še več krvi in tako naprej, vse dokler ni rezilo povsem prekrito z zmrznjeno krvjo.

Preden se znoči, se Eskim odpravi čez mejo svojega ozemlja, zakoplje ročaj noža v tla ter pusti, da rezilo kuka iz snega. Ker volkovi lahko zavohajo kri tudi kilometre daleč, kmalu eden zavoha past, najde nož in začne previdno lizati zmrznjeno kri. Ko ga njen okus še bolj vznemiri, začne lizati bolj hlastno. Kmalu se razgalijo deli rezila, na katerem si volk rani jezik. Ker pa je jezik zaradi ledene krvi omrtvičen, se žival ne zave, da je poškodovana. Ko vso kozličjevo kri

Ustna ponovitev petega poglavja

1. Kakšna je prava opredelitev svobode?
2. Povej, kaj je svobodna volja.
3. Povej primer zahtevne odgovornosti ljubezni, ki prinaša »dobro« ter s tem več svobode.
4. Zakaj je resnica tako zelo povezana s svobodo?
5. Kaj pomeni »svoboda pred postavo«?